

Restar en lloc de sumar

EL CESSAMENT DE JAUME BARBERÀ
A TV3 POSA DAMUNT DE LA TAULA
L'EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL COM
A EINA DE TRANSMISSIÓ DE
CONEIXEMENTS I DE VALORS EN EL
PERIODISME MODERN

Les antigues redaccions de diari han quedat fixades a l'imaginari popular, i en bona part gràcies als films hollywoodians que les reconstrueixen, com uns espais on tothom crida, fuma i pren cafès i copes. Aquesta imatge no contradia la realitat que molts vells vàrem viure i que fascinava tant els joves, en un país on el periodisme era una de les poques sortides de la grisor general de la vida. La vida del periodista començava cada dia, et permetia –t'hi obligava– tractar amb molta de gent de totes les classes socials, amb lladres i policies, i una bona part d'aquesta experiència quotidiana s'esdevenia de nit, un territori on allò professional i la vida canalla es confonien inevitablement. Dels avantatges d'aquesta situació mig clandestina no se n'aprofitaven tots els professionals, sobretot se n'excloïen els més catòlics o els més beatus –*beatos*, en dèiem, per ser precisos–. O sia, els que pixaven aigua beneïda. Ells s'ho perdien.

Però aquelles redaccions de densa contaminació eren alguna cosa més que el darrer espai de la bohèmia. Aquells escenaris eren com un element de continuïtat que afavoria –i forçava– l'aprenentatge dels més joves. Allà és on adquirien a poc a poc les eines de l'ofici, sota la tutela de professionals sovint poc caveronyes i d'un pintoresc tristici, però experts en un o altre aspecte de la pràctica periodística. Pensem que en una redacció normal convivia tres generacions de periodistes –com a les cases de poble–. Refredem-ho una mica: també n'hi havia d'inútils irremeiables i alguns de mesquina prou documentada. Així i tot, aquelles redaccions eren tallers apropiats perquè s'hi forgessin periodistes de qualitat superior, i cada ciutat pot ostentar una llista de personatges llegendaris, alguns d'ells veritables herois.

GUILLEM
FRONTERA

Una llista que lentament s'esborra o es dilueix als suburbis de la història d'aquestes ciutats, entre altres coses perquè no conciten ni l'admiració ni el reconeixement dels periodistes actuals, que han nascut i es desenvolupen en un món tan allunyat d'aquell que potser no en perceben ni la continuïtat ni simples similituds. Es pot entendre fent una mirada a les redaccions actuals: silencioses i sense cendres. Però la diferència definitiva respecte a les redaccions d'antany és l'absència de veterans ja una mica empesos, diguem-ho així. I no en parlem, ja, dels vells.

Aquesta absència implica, crec, un cert risc d'empobriment del periodisme: n'exclou el valor de l'experiència, del coneixement directe de les coses, que a les velles redaccions es transmetia a través de la convivència de vells i joves. Cada dia podem detectar insuficiències o deficiències en alguna peça periodística que la presència de periodistes veterans a la

redacció hauria evitat. Les consultes a internet no ho poden substituir tot.

És clar que, així i tot, el periodisme d'avui és en molts d'aspectes millor que el d'antany, si és que la comparació té sentit. Les possibilitats de documentació, la quantitat i la pluralitat de les fonts permeten un periodisme de gran angular sense precedents. D'altra banda, a tots ens agradaria més que els nostres fills o els néts que optessin per fer periodisme no respiressin l'aire pesat i greixós de les antigues redaccions. Els podem veure millor en aquests espais diàfans i transparents que són les redaccions actuals. D'altra banda, també és cert que les noves condicions externes i l'aplicació de les noves tecnologies no necessàriament mustia allò que encara se'n diu instint periodístic, un setè sentit que esmola l'olfacte i et dirigeix a la zona de conflicte –potser hi arribaràs més aviat si tens GPS.

Tot això i més. Sens dubte. Però les empreses periodístiques no atenen generalment i en primer lloc aquells aspectes de la professió que permeten manufacturar el millor periodisme. Hi ha molts mitjans a les mans d'empresaris que no provenen d'aquest món, i que hi han arribat com haurien pogut anar a parar a la direcció d'un palau de congressos o d'un club nàutic. Tenen objectius clars, és a dir, comptablement avaluables. I en aquest nou escenari –perquè és molt nou–, valors com l'experiència –entesa com a capacitat de formar-se criteris propis sobre una o altra situació– no tenen encaix en la maquinària empresarial. Resulten massa cars, diuen, però també és cert que l'experiència pot esdevenir incòmoda: com la memòria, que dona sentit i llum al present i en dificulta la manipulació. •

Escriptor, guionista i crític d'art